

STRATEGIA Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției până în anul 2009

I. INTRODUCERE

1. Strategia Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției pe perioada până în anul 2009 (în continuare - Strategia) este un document de planificare strategică și stabilește principiile de bază, obiectivele și prioritățile Centrului pe termen mediu, precum și instrumentele principale pentru realizarea acesteia.

2. Strategia este elaborată în conformitate cu prevederile Programului de acțiuni privind implementarea Planului Preliminar de Țară al Republicii Moldova în cadrul Programului SUA "Provocările Mileniului", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.32 din 11 ianuarie 2007 și Hotărârii Colegiului C.C.C.E.C. nr. din 27.04.2007, cadrul legal, în limitele căruia activează Centrul, derivând din obiectivele Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 421-XV din 16.12.2004, inclusiv evaluarea acesteia (Hotărârea Guvernului nr.200 din 26.02.2007 cu privire la implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției și activitatea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în anul 2006) și alte programe strategice.

3. Prezenta Strategie este o continuitate a Strategiei instituției, aprobată prin Hotărârea Colegiului nr. 3 din 27 decembrie 2005, care a determinat obiectivele, domeniile, principiile și prioritățile de activitate ale Centrului.

II. SITUAȚIA ACTUALĂ

4. Crearea Centrului a fost determinată, în primul rând, de necesitatea funcționării unei structuri de stat eficiente, al cărei scop principal este combaterea infracțiunilor economice și corupției în Republica Moldova.

5. O dată cu adoptarea Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, în Republica Moldova a fost creată o instituție care beneficiază de un sistem complex de depistare a infracțiunilor economice începând cu obținerea și documentarea informațiilor privind comiterea crimelor, efectuarea actului de revizie și control, inițierea procesului penal, urmărirea penală și transmiterea dosarelor organelor Procuraturii, pentru a le remite în instanța de judecată.

6. Centrul a fost creat ca urmare a fuzionării Departamentului control financiar și revizie al Ministerului Finanțelor; Direcției anticorupție a Departamentului pentru Combaterea Crimei Organizate și Corupției, precum și a Direcției poliției economico-financiare a Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne și a Gărzii Financiare, care era subordonată Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

7. Crearea unui organ specializat în combaterea corupției și infracțiunilor economice a fost determinată și de standardele europene integraționiste, care impun necesitatea existenței organelor anticorupție specializate.

8. Sub influența intensificării riscurilor, înregistrate la nivel național și internațional, s-a decis elaborarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, care a fost aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.421-XV din 16.12.2004, Centrul fiind desemnat în calitate de Secretariat al Grupului de Monitorizare a acestei Strategii.

10. Implementarea Strategiei naționale anticorupție este identificată de către Uniunea Europeană ca fiind una dintre prioritățile integrative, în perioada celor 5 ani de activitate, Centrul îmbunătățindu-și permanent modalitățile de lucru în acest sens. Ca urmare, în anul 2006, conform relatărilor Transparency Internațional, Republica Moldova s-a clasat pe locul 81 din 163 de țări incluse în clasament, indicele perceperii corupției constituind 3,2. Pentru comparație, în anul 2005, în acest clasament Moldova s-a plasat pe locul 95 din 159 de țări, indicele fiind 2,9.

11. O activitate specifică și deosebit de importantă de prevenire, aplicată în prezent de Centru, este analiza anticorupție a proiectelor de acte normative, la momentul de față fiind examinate 250 de asemenea documente.

12. Un alt aspect al activității Centrului, importanța căruia se află în permanentă creștere, este prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, ceea ce impune necesitatea implementării standardelor și recomandărilor internaționale. Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 632 din 05.06.2007, Centrului îi revine rolul de a asigura implementarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în următoarele domenii:

- a) elaborării și înaintării propunerilor în vederea modificării legislației conform recomandărilor Comitetului MoneyVal și Fondului Monetar Internațional;
- b) stabilirii orientărilor de bază în viitoarea dezvoltare a cooperării cu organismele care efectuează operațiuni financiare;
- c) ameliorării colaborării cu organizațiile care efectuează operațiuni financiare;
- d) îmbunătățirii colaborării și pregătirii pentru integrarea deplină în cadrul activităților internaționale a unităților de analiză financiară;
- e) cooperării și interacțiunii cu organele de drept naționale și internaționale.

III. PROBLEME IDENTIFICATE

13. Evaluarea implementării Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției în anul 2006 a identificat unele rezerve în activitatea Centrului ce țin de prevenirea și combaterea corupției și criminalității economico-financiare, efectuarea urmăririi penale pe cazurile de corupție, relevarea și documentarea schemelor de corupție în rândul funcționarilor de rang înalt din structurile de stat, asigurarea operativității și eficienței în cercetarea și examinarea cauzelor penale de corupție, reflectate în Hotărârea Guvernului nr.200 din 26.02.2007.

14. În pofida faptului că în anii 2004 și 2005 instituția a fost supusă unor reduceri impunătoare, în prezent se constată majorarea atribuțiilor și sarcinilor puse Centrului, concomitent fiind imposibilă acoperirea teritorială a întregii țări, în componență a trei subdiviziuni teritoriale existente.

15. S-a majorat esențial numărul adresărilor parvenite la Centru spre examinare, în anul 2006 fiind primite 4831 (+13%) de interpelări și 1600 (+20%) petiții ale cetățenilor, care au fost examinate de 200 de angajați ai Centrului. Pentru a face față acestor cerințe angajații Centrului sunt nevoiți să se sustragă de la alte activități importante. Plus la aceasta, nu în toate cazurile competența atribuită permite Centrului să soluționeze adresările cetățenilor.

16. O dată cu extinderea atribuțiilor Centrului în ceea ce privește expertizarea proiectelor de acte legislative și normative, persistă necesitatea acută de un potențial uman bine pregătit.

17. În procesul evaluării nivelului de implementare a Strategiei Centrului, aprobate prin Hotărârea Colegiului în anul 2005, au fost întâmpinate unele dificultăți la aprecierea performanțelor instituției, gradului de realizare a obiectivelor concrete, interpretarea corectă a unor noțiuni din Strategie. De asemenea, n-au fost stabilite asemenea elemente ale Strategiei ca viziunea, misiunea și valorile, care necesită a fi clare și cunoscute tuturor angajaților Centrului.

IV. VIZIUNEA, MISIUNEA, VALORILE, OBIECTIVELE GENERALE ȘI SPECIFICE

18. **Viziunea** reprezintă ceea ce instituția tinde să obțină prin intermediul implementării Strategiei, care **constă în consolidarea Centrului ca instituție performantă în sistemul organelor publice.**

Această viziune se exprimă prin faptul, că perfecționarea continuă a Centrului și metodelor de lucru aplicate este necesară în scopul realizării sarcinilor atribuite instituției, în condițiile apariției noilor fenomene negative în societate.

19. **Misiunea** Centrului reprezintă modalitatea de realizare a viziunii, fiind următoarea: **reducerea impactului asupra societății a corupției, crimelor economice, fenomenului spălării banilor prin prevenire și combatere.**

Centrul recunoaște în misiunea sa, că prevenirea și combaterea corupției, crimelor economice și spălării banilor este un aspect fundamental al bunei guvernări, care produce beneficii reale și directe pentru cetățenii Republicii Moldova.

20. **Valorile** Centrului sînt acele calități pe care le va demonstra în procesul de implementare a Strategiei și reprezintă elementele-cheie ale culturii organizaționale, care urmează să fie dezvoltate, și anume:

a) legalitate – respectarea strictă a legislației de către angajații Centrului;

b) oportunitate și promptitudine- desfășurarea acțiunilor adecvate situației, împrejurărilor și la timpul potrivit, întru asigurarea eficienței maxime a măsurilor întreprinse, accentul fiind pus pe impactul final al activităților;

c) credibilitate prin integritate- angajații Centrului conștientizează faptul, că eforturile depuse vor avea sorti de izbândă în condițiile credibilității din partea societății. Sporirea gradului de credibilitate a cetățenilor față de activitățile desfășurate de Centru poate avea loc doar în cazul dominării sentimentului demnității, dreptății și onestității, care sunt inspirate din conduita reprezentanților Centrului;

d) profesionalism- existența calificărilor necesare și a experienței adecvate pentru desfășurarea activității profesionale, conform celor mai înalte standarde;

e) comunicare și cooperare- organizație mai deschisă și receptivă, care ar putea să învețe și să preia experiența altor instituții și experți independenți, precum și să împărtășească experiențe și practici pozitive altor instituții și entități;

f) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului- prevede asigurarea respectării demnității omului, drepturilor și libertăților acestuia, consolidarea încrederii cetățenilor în activitatea Centrului;

g) tratament egal tuturor subiecților de drept- asigurarea unui tratament echitabil și oportunități egale pentru fiecare persoană fizică sau juridică;

21. **Obiectivul general** al Strategiei constă în asigurarea progreselor în toate domeniile de activitate ale Centrului.

22. Obiectivul general trasat, la rîndul său, presupune necesitatea realizării pe etape a **obiectivelor specifice**, principalele dintre care sînt:

- a) implementarea metodelor avansate de management;
- b) executarea eficientă a atribuțiilor Centrului;
- c) instruire profesională la nivel înalt;
- d) asigurarea acoperirii necesităților sociale;
- e) intensificarea colaborării naționale și internaționale.

23. Obiectivele identificate în Strategie nu sunt izolate, dar se intersectează și se completează reciproc. Separarea obiectivelor are drept scop organizarea rațională a documentului de strategie, precum și optimizarea procesului de implementare, monitorizare și evaluare. Implementarea măsurilor trebuie efectuată în tandem, iar realizarea unui obiectiv va contribui la realizarea celorlalte.

V. MĂSURI NECESARE PENTRU ATINGEREA OBIECTIVELOR

24. Exercițarea atribuțiilor Centrului necesită o organizare temeinic fundamentată, care să țină seama de metodele și cerințele unui **management avansat** și de necesitatea asigurării calității activității.

Cadrul managerial rezidă în fundamentarea, elaborarea, adoptarea și executarea deciziilor, prin relevarea întregului potențial managerial al instituției, în diferite forme atributive caracteristice ca: informare, analiză, prognoză, planificare, organizare, coordonare, control etc.

Dirijarea activității Centrului se va organiza după următoarele principii de bază:

- a) integritatea sistemului de conducere a Centrului;

- b) caracterul complex al formării deciziilor de conducere;
- c) dinamismul înalt de conducere;
- d) multitudinea modelelor de elaborare a deciziilor de conducere;
- e) elaborarea și implementarea unui mecanism adecvat și eficient de planificare, organizare a activității și efectuarea controlului;
- f) asigurarea unei conlucrări eficiente între subdiviziunile Centrului;
- g) selectarea, formarea, dezvoltarea și utilizarea optimă a resurselor umane, tehnico-științifice, materiale și financiare;
- h) descoperirea și mobilizarea rezervelor interne.

25. În vederea **realizării atribuțiilor Centrului**, activitatea acestuia urmează a fi structurată în trei direcții principale:

- a) combaterea corupției și infracțiunilor conexe ;
- b) prevenire corupției și infracțiunilor conexe;
- c) educație civilă.

Combaterea corupției și infracțiunilor conexe constă în depistarea și investigarea acestora prin aplicarea eficientă a normelor de drept. Activitatea de combatere se realizează prin: contribuție la perfecționarea cadrului legislativ și normativ în vederea eficientizării acțiunilor operative de investigare; acoperirea operativă calitativă și reală a ramurilor, domeniilor și obiectivelor economiei naționale; stocarea informației calitative, examinarea și aprecierea obiectivă a acesteia; asigurarea schimbului de informații între subdiviziunile Centrului; utilizarea eficace a mijloacelor speciale de investigare; susținerea prin probe suficiente și argumente rezonabile a propunerilor de aplicare a măsurilor preventive (luând în considerare atât convingerea interioară, cât și practica judiciară națională și internațională în domeniu, în special, sub aspectul respectării drepturilor și libertăților omului).

Prevenirea corupției și infracțiunilor conexe constă în minimizarea efectului dezastruos asupra economiei, democrației, în promovarea dezvoltării sociale, consolidarea securității naționale și îmbunătățirea calității serviciilor publice prestate. Activitatea de prevenire se realizează prin: expertizarea și perfecționarea cadrului legislativ național sub aspect anticorupțional; eficientizarea sistemului instituțional; asigurarea transparenței activității Centrului conform Strategiei informaționale, care urmează a fi adoptată; desfășurarea pe larg a activităților analitice în scopul anticipării proceselor negative din domeniile de competență ale Centrului și elaborării recomandărilor respective atât cu caracter preventiv, cât și de documentare a schemelor frauduloase etc.

Educația civilă reprezintă o latură importantă a activității de prevenire, care se va axa pe: sensibilizarea opiniei publice privind pericolul corupției, crearea și promovarea în societate a atitudinii intolerante față de acest fenomen; antrenarea masivă a societății civile în activitățile de prevenire; sporirea credibilității față de Centru prin transparență etc.

26. Corupția și criminalitatea economico-financiară, cu multiplele lor manifestări, impun adoptarea unui stil ofensiv de combatere a acestor vicii, care imprimă inițial un efectiv integru, onest și profesionist.

În acest sens, va fi revizuită politica de angajare în vederea selectării și angajării prin concurs, în bază de merit, a personalului.

Educația și **instruirea profesională** a angajaților Centrului necesită:

a) crearea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea și realizarea maximă a potențialului intelectual și creativ al angajaților;

b) pregătirea profesională continuă în corelare cu cerințele înaintate pentru funcțiile pe care angajații le exercită și necesitățile de instruire ale acestora;

c) imprimarea caracterului organizat, sistematic și aplicativ procesului de dezvoltare profesională, în cadrul Centrului de instruire, asigurat prin metode moderne de instruire specifice andragogiei;

d) sporirea responsabilității fiecărui angajat față de atribuțiile Centrului; inițierea unor training-uri comune cu judecătorii, procurorii, experți în domeniul financiar și bancar în materie de aplicare a măsurilor preventive, acordând o atenție specială perfectării corecte a actelor procesual-penale în materie de documentare și evaluare a încălcărilor financiar- economice, din sfera bancară etc.;

e) eficientizarea sistemului instituțional prin promovarea componentelor de integritate, onestitate, moralitate și încredere în cadrul activității educative cu personalul.

27. Realizarea eficientă a activității Centrului impune crearea unui mecanism bine reglementat de asigurare a necesităților sociale ale angajaților, ce ar exclude riscurile legate de exercitarea atribuțiilor de funcție, ar asigura un standard de viață decent.

Asigurarea necesităților sociale va fi axată pe remunerarea angajaților în concordanță cu responsabilitățile și riscurile la care sunt supuși, asigurarea cu spațiu locativ; asigurarea medicală; asigurarea cu pensii; elaborarea și promovarea propunerilor privind perfecționarea cadrului legislativ și asigurarea aplicării acestuia în domeniul protecției sociale a angajaților și membrilor familiei lor.

28. Gradul ridicat de complexitate al activității desfășurate de Centru presupune **colaborarea** cu alte instituții din țară și de peste hotare.

La nivel național, accentul se va pune pe o cooperare eficientă cu alte organe, utilizând în mod rațional capacitățile și posibilitățile specifice ale acestora la obținerea rezultatelor finale comune în domeniul prevenirii și combaterii corupției și infracțiunilor conexe.

O importanță primordială revine cooperării cu societatea civilă prin elaborarea și asigurarea unui mediu eficient de colaborare privind organizarea conferințelor, seminarelor, cursurilor de instruire pe tematici aferente fenomenului corupției și spălării banilor, schimburi de informații și puncte de vedere în cazul participării la reuniuni, conlucrarea în vederea elaborării unor studii asupra fenomenului corupției, efectuarea expertizei anticorupție ale actelor normative etc.

Colaborarea internațională se va axa pe realizarea prevederilor în domeniul a Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, Strategiei naționale de

prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, Planului de Acțiuni Republica Moldova- Uniunea Europeană, Planului Preliminar de Țară „Provocările Mileniului”, Programului Național de implementare a IPAP Republica Moldova-NATO etc., participarea Centrului la acțiuni, inițiative și proiecte internaționale, inclusiv cele regionale, ce vizează prevenirea și combaterea corupției și infracțiunilor conexe, implementarea instrumentelor internaționale ale Uniunii Europene, ale Consiliului Europei, Organizației Națiunilor Unite etc., încheierea acordurilor bi- și multilaterale în domeniile de activitate.

IX. ESTIMAREA COSTURILOR

29. Acoperirea financiară a cheltuielilor de implementare a obiectivelor prevăzute în prezenta Strategie se va efectua din contul și în limitele alocațiilor prevăzute în bugetul de stat, precum și din contul asistenței donatorilor.

30. Evaluarea și precizarea mijloacelor financiare necesare pentru realizarea prezentei Strategii vor fi efectuate în procesul elaborării planurilor de acțiuni anuale, care vor fi reflectate în pozițiile respective ale Cadrului de Cheltuieli pe anul următor, bugetul de stat, proiectele finanțate de donatorii străini.

VI. REZULTATUL SCONTAT ȘI INDICATORII DE PERFORMANȚĂ

31. Principalul rezultat, care urmează a fi obținut după realizarea obiectivelor trasate, trebuie să fie asigurarea dezvoltării continue a performanțelor Centrului în toate domeniile de activitate.

32. Pentru evaluarea rezultatelor prezentei Strategii, sînt stabiliți 15 indicatori de performanță, care vor fi utilizați adecvat în procesul monitorizării procesului de implementare conform anexei.

33. În procesul de implementare a prezentei Strategii vor fi utilizate cîteva surse informaționale, principalele fiind:

- a) datele Biroului Național de Statistică;
- b) datele Transparency International privind indicele de percepere a corupției;
- c) rapoartele, informațiile și datele Centrului;
- d) materialele informative și analitice ale subdiviziunilor Centrului

VII. ETAPELE DE IMPLEMENTARE

34. Implementarea și evaluarea prezentei Strategii se va efectua pe etape, inclusiv:

a) Etapa I (anul 2007), în care se prevede: reorganizarea Centrului, ajustarea cadrului normativ intern, crearea Centrului de instruire;

b) Etapa a II-a (anul 2008), în care se va pune accentul pe: elaborarea sistemului formalizat de luare a deciziilor, crearea sistemului informațional, consolidarea cadrului normativ atît în vederea exercitării eficiente a atribuțiilor Centrului, cît și asigurării necesităților sociale ale angajaților instituției;

c) Etapa a III-a (anul 2009), în cadrul căreia va avea loc trecerea Centrului la un nivel calitativ mai avansat de realizare a atribuțiilor sale, în baza consolidării resurselor disponibile.

VIII. MECANISMUL DE IMPLEMENTARE ȘI CONTROL

35. Obiectivele Strategiei vor fi atinse prin elaborarea, adoptarea și implementarea Programului anual de activitate al Centrului (în continuare Program).

Programul cuprinde o gamă largă de măsuri, pe termen scurt (un an de zile) și/sau mediu, ce se referă la domeniile de activitate strategică a Centrului, și va avea următoarea structură: denumirea măsurii, executorii, termenele de realizare și temeiul includerii acestora.

36. Colegiul Centrului va coordona la nivel general procesul de implementare a Strategiei și va adopta Programul de activitate al Centrului, va pune în discuție, după necesitate, dar nu mai rar de o dată în semestru progresele înregistrate și dificultățile care apar în procesul de implementare a Strategiei și realizarea Programului de activitate, va da recomandări și indicații pentru depășirea acestor dificultăți.

37. Rolul coordonator în procesul monitorizării prezentei Strategii revine Direcției generale analitică, prognoză și prevenire, implicată direct în elaborarea și coordonarea Programului de activitate al Centrului. D.G.A.P.P. este responsabilă de analiza impactului asupra atingerii obiectivelor prezentei Strategii, monitorizarea nivelului de executare a indicatorilor de performanță stabiliți prin Strategie.

38. Subdiviziunile Centrului sunt responsabile de elaborarea și realizarea planurilor proprii de acțiuni, conform prezentei Strategii, de implementarea componentelor Strategiei, și de evaluare a impactului activităților desfășurate.

39. Monitorizarea și evaluarea implementării prevederilor Strategiei va fi realizată prin utilizarea indicatorilor de performanță și informațiilor acumulate din subdiviziuni. Calitatea, eficiența și eficacitatea acțiunilor întreprinse vor reflecta gradul de realizare a obiectivelor stabilite. Analiza va urmări și impactul implementării măsurilor din Programul de activitate al Centrului.

40. Procesul de monitorizare și evaluare va permite, de asemenea, identificarea problemelor sau barierelor apărute în procesul implementării, precum și elaborarea propunerilor care vor facilita atingerea obiectivelor stabilite.

41. Va fi perfecționat în continuare sistemul de indicatori de performanță, metodologia de calculare a acestora, în corespundere cu standardele internaționale și normele europene, precum și metodele de colectare a datelor necesare, astfel încât să fie asigurată o comparabilitate directă a performanțelor Centrului cu cele ale altor instituții.